

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการควบคุมดูแลการจำหน่ายสมุนไพรรักษา (กัญชา) บนรถยนต์ (Food Truck)
ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

สำนักงาน ก ได้มีหนังสือ ที่ กท ๘๕๐๔/๔๒๐๗ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๕ เพื่อขอหารือ
แนวทางการควบคุมการจำหน่ายสมุนไพรรักษา (กัญชา) บนรถยนต์ (Food Truck) บริเวณซอย ข โดยมี
รายละเอียดดังนี้

สำนักงาน ก ได้ตรวจสอบสถานที่บริเวณซอย ข เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๕
เวลา ๒๒.๐๐ น. พบว่ามีจำหน่ายสมุนไพรรักษา (กัญชา) บนรถยนต์ (Food Truck) จำนวน ๔ ราย
พบว่าทั้ง ๔ รายอยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตการจำหน่ายกัญชาจากกรมการแพทย์
แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ขณะตรวจสอบพบว่ามีบุคคลนำดอกกัญชามาสูบก่อนวันพึงกระจายบริเวณ
ทางเท้า ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจก่อผลกระทบต่อผู้ที่พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ประสบเหตุดังกล่าวได้
ในการนี้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเบื้องต้น สำนักงาน ก ได้กำชับเจ้าของร้าน และผู้ดูแลร้านมิให้จำหน่ายสมุนไพรรักษา
(กัญชา) ให้กับผู้บริโภคที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี สตรีมีครรภ์หรือสตรีให้นมบุตร พร้อมแนะนำให้ตรวจสอบ
บัตรประชาชนของผู้บริโภค หรือหนังสือเดินทางกรณีชาวต่างชาติ แนะนำเจ้าของร้านกำชับผู้บริโภคห้ามสูบบุหรี่
หน้าร้านหรือที่สาธารณะ อันจะก่อให้เกิดกลิ่นและควัน ทำให้เกิดเหตุรำคาญส่งผลกระทบต่อผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง
หรือประชาชนผู้ประสบเหตุบริเวณนั้น และให้นำกลับไปบริโภคที่บ้านหรือในพื้นที่ส่วนตัว และแจ้งให้เจ้าของ
ร้านหรือผู้ดูแลร้านทราบว่าการขายหรือจำหน่ายสมุนไพรรักษา (กัญชา) บนรถยนต์ การตั้งวางโต๊ะ เก้าอี้
หรือสิ่งอื่นใด เกะกะกีดขวางทางสัญจรทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติ
รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๐ และการที่ผู้บริโภคสูบบุหรี่บนรถยนต์ (กัญชา) ทำให้เกิดมลพิษตกหล่นบนที่สาธารณะ
จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เช่นเดียวกันด้วย อีกทั้งอาจมีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจร
ทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เหตุการณ์ซื้อขายในทางเดินรถ หรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเป็นการ
กีดขวางการจราจร เพื่อให้มีขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการควบคุมกำกับจำหน่ายสมุนไพรรักษา (กัญชา)
บนรถยนต์ (Food Truck) สำนักงานเขตวัฒนา จึงขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ๓ ประเด็น ดังนี้

ข้อหารือ

ประเด็นที่ ๑ การประกอบกิจการจำหน่ายสมุนไพรรักษา (กัญชา) มีแนวทางปฏิบัติในการ
ควบคุม กำกับอย่างไรบ้าง หน่วยงานใดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ดำเนินการ

ประเด็นที่ ๒ ระหว่างนี้จะสามารถนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องฉบับใดมาบังคับใช้เป็นการชั่วคราว
เกี่ยวกับผู้จำหน่ายสมุนไพรรักษา (กัญชา) รวมทั้งผู้บริโภคกัญชา (สูบ) ที่อาจก่อผลกระทบต่อผู้อื่นหรือกระทำ
ในที่หรือทางสาธารณะ

ประเด็นที่ ๓ มีหลักเกณฑ์ในการควบคุม กำกับสำหรับผู้จำหน่ายสมุนไพรรักษา (กัญชา) และผู้ที่
นำมาบริโภคกัญชา (สูบ) อย่างไร

ความเห็น...

ความเห็นประเด็นหารือที่ ๑ หารือที่ ๒ และหารือที่ ๓

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๒๐๗๕ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ซึ่งกรมอนามัยมีถึง
สำนักงาน ก

กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็น ดังนี้
แนวทางการควบคุมดูแลการประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าบนรถยนต์ (Food Truck) และการ
ควบคุมเหตุรำคาญจากกลิ่นหรือควันจากกัญชา กัญชง ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม ราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาบังคับใช้กฎหมายตามข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกำหนด
เป็นสำคัญ ดังนี้

๑. การควบคุมดูแลการประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าบนรถยนต์ (Food Truck) ให้พิจารณา
สถานที่ประกอบกิจการว่าการจำหน่ายสินค้าบนรถยนต์ (Food Truck) ตั้งอยู่ในพื้นที่เอกชนหรือตั้งอยู่ในที่
หรือทางสาธารณะ

๑.๑ หากตั้งอยู่ในพื้นที่เอกชน ให้พิจารณาตามลักษณะของการประกอบกิจการว่า เข้าข่าย
ตามคำนิยามของ “สถานที่จำหน่ายอาหาร” หรือ “สถานที่สะสมอาหาร” ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑) กรณีการจำหน่ายสินค้าบนรถยนต์ (Food Truck) ที่มีการทำ ปรง ประกอบอาหาร
หรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา กัญชง เพื่อจำหน่ายหรือจอดขายเป็นประจำในสถานที่เอกชน
จะเข้าข่ายเป็น “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกิน ๒๐๐ ตารางเมตร ผู้ดำเนินกิจการจะต้องแจ้ง
เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่น
เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๔
ตรวจตราแนะนำให้ผู้ประกอบกิจการหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่น
และกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมถึงประกาศที่ออกตามกฎกระทรวงฯ
ฉบับนี้ อาทิ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ การควบคุมคุณภาพและการจัดการ
สุขลักษณะของการจำหน่ายอาหารประเภทปรงสำเร็จในสถานที่จำหน่ายอาหาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕
ซึ่งได้กำหนดให้อาหารประเภทปรงสำเร็จ ที่มีการนำกัญชา หรือกัญชง มาใช้เป็นส่วนประกอบในการทำ
ประกอบ หรือปรงอาหารให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) แสดงข้อความหรือป้ายสัญลักษณ์ว่าเป็นสถานที่จำหน่าย
อาหาร ที่มีการใช้กัญชา หรือกัญชง เป็นส่วนประกอบในอาหารประเภทปรงสำเร็จ (๒) แสดงรายการอาหารที่มี
การใช้กัญชา หรือกัญชง เป็นส่วนประกอบในอาหารประเภทปรงสำเร็จ ทั้งหมด (๓) แสดงข้อแนะนำความ
ปลอดภัยในการบริโภคอาหารที่มีกัญชา หรือกัญชง เป็นส่วนประกอบ โดยแสดงข้อความ ดังต่อไปนี้
(ก) บุคคลที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี สตรีมีครรภ์ และสตรีให้นมบุตร ควรดเว้นรับประทาน (ข) ถ้ามีอาการผิดปกติ
ควรหยุดรับประทานทันที และถ้ามีอาการรุนแรงให้ปรึกษาหรือ พบแพทย์โดยเร็ว (ค) ผู้ที่แพ้กัญชา หรือกัญชง
ควรดเว้นรับประทาน (ง) รับประทานแล้วเกิดอาการง่วง ซึม ให้หลีกเลี่ยงการขับขี่ยานพาหนะหรือทำงาน
เกี่ยวกับเครื่องจักรกล (จ) ข้อความอื่นที่กฎหมาย หรือทางราชการกำหนด

(๒) กรณีการจำหน่ายสินค้าบนรถยนต์ (Food Truck) โดยการนำใบกัญชา กัญชง
ที่มีการแปรรูปเป็นเครื่องปรุงแต่งกลิ่น รส หรือเป็นวัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการ
ผลิตอาหาร ซึ่งเข้าข่ายคำนิยาม “อาหาร” ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหาร และหารถยนต์
(Food Truck) มีการเก็บอาหารดังกล่าวไว้สำหรับเพื่อจำหน่ายให้ผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบ หรือปรง
เพื่อบริโภคในภายหลัง จะเข้าข่าย “สถานที่สะสมอาหาร” ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกิน ๒๐๐ ตารางเมตร ผู้ดำเนินกิจการ
จะต้องแจ้งเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นเจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่
ตามมาตรา ๔๔ ตรวจตราแนะนำให้ผู้ประกอบกิจการหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้อง
ตามข้อบัญญัติท้องถิ่น

๑.๒ หากตั้งอยู่ในที่หรือทางสาธารณะ จะเข้าข่ายเป็น “การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ” ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งผู้ที่จำหน่ายสินค้าประเภทต่าง ๆ รวมถึงสินค้าประเภทกัญชาหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชาในที่หรือทางสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายในลักษณะวิธีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งใดเป็นปกติ หรือเร่ขาย จะต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนการประกอบกิจการ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะระบุชนิดหรือประเภทของสินค้าลักษณะวิธีการจำหน่าย และสถานที่ ๆ จะจัดวางสินค้า และเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้ โดยผู้ที่จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ สามารถจำหน่ายสินค้าในบริเวณที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจรประกาศเขตผ่อนผัน ให้สามารถจำหน่ายสินค้าได้ หากผู้ประกอบการขั้บรถไปเร่ขาย หรือจอดจำหน่ายอาหารในพื้นที่ใด ผู้ประกอบการต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ทุกแห่งที่ไปให้บริการ

ทั้งนี้ การจำหน่ายช่อดอกกัญชาซึ่งเป็นสมุนไพรควบคุม จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กัญชา) พ.ศ. ๒๕๖๕ ฉบับลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งมีผลบังคับใช้ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ซึ่งได้กำหนดให้ช่อดอกกัญชาเป็นสมุนไพรควบคุม ผู้ใดประสงค์จะจำหน่าย จะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด เช่น ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุมให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี สตรีมีครรภ์หรือสตรีให้นมบุตร นักเรียน นิสิตหรือนักศึกษา ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุมเพื่อการสูบในสถานที่ประกอบการ ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุมในสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก เป็นต้น โดยสามารถศึกษารายละเอียดแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสมุนไพรควบคุม (กัญชา) เพิ่มเติมได้ที่ กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกผ่านทางเว็บไซต์ <https://www.dtam.moph.go.th>

๒. การควบคุมเหตุรำคาญจากกลิ่นหรือควันจากกัญชา กัญชง ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดให้การกระทำให้เกิดกลิ่น หรือควันกัญชา กัญชง หรือพืชอื่นใด เป็นเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ และคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง แนวทาง ควบคุมเหตุรำคาญจากการกระทำ ให้เกิดกลิ่นหรือควันกัญชา กัญชง หรือพืชอื่นใด พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๒.๑ ตรวจตรา เฝ้าระวังเชิงรุกเพื่อควบคุมการใช้กัญชา กัญชง หรือพืชอื่นใด โดยไม่ก่อเหตุรำคาญจากกลิ่นหรือควันรบกวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

๒.๒ เมื่อตรวจพบเหตุหรือได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนเหตุรำคาญจากกลิ่นหรือควันจากการสูบกัญชา กัญชง หรือพืชอื่นใด ให้เจ้าพนักงานตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๒.๓ หากตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า

(๑) ไม่เข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญ ให้เจ้าพนักงานรายงานการตรวจสอบข้อเท็จจริงเสนอผู้บังคับบัญชาทราบหรือแจ้งผู้ร้องเรียนทราบ และยุติเรื่อง

(๒) เข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

- ให้เจ้าพนักงานออกคำแนะนำเพื่อให้ผู้ก่อเหตุปรับปรุงแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญ โดยให้ระบุสาเหตุและข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ รวมทั้งระบุข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข มาตรการหรือวิธีการที่ใช้ในการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เหตุรำคาญนั้นระงับไปภายในระยะเวลาที่กำหนด

- ให้เจ้าพนักงานติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามคำแนะนำ หากผู้ก่อเหตุหรือผู้ถูกร้องเรียนไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งทางปกครอง โดยอาศัยอำนาจตามความใน

มาตรา ๒๗ (กรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ) หรือมาตรา ๒๘ (กรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี เพื่อให้ผู้ก่อเหตุดำเนินการปรับปรุง แก้ไข หรือระงับเหตุรำคาญ กรณีผู้ก่อเหตุไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กรณีผู้ถูกร้องเรียนปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง เรื่อยๆ ให้เจ้าพนักงานแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบต่อไป

ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ คู่มือแนวทางการกำกับติดตามการใช้กัญชา กัญชง ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ผ่านทางเว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย <https://laws.anamai.moph.go.th/downloaddocuments>

กรมอนามัย

กองกฎหมาย

พฤศจิกายน ๒๕๖๕

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

